

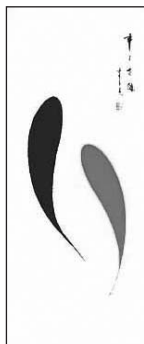
Банко Пиронков е строителен инженер по промишлено и гражданско строителство, профил „конструкции“. Специализира и основно се занимава с проектиране, производство и монтаж на метални екстериорни и интериорни конструкции и изделия.

В своя над 25-годишен стаж има проектирани десетки уникални обекти и изделия, които винаги е свързвал с хората и тяхното най-благоприятно място за живот и работа.

Интересът му към знанията от Изтока започва преди 12 години. Завършил е пълния курс по Feng Shui, организиран през 1999 г. от АСФЕН. Има вече над 10-годишна консултантска дейност по Фън Шуй. Автор е на много публикации и водещ на самостоятелни рубрики в различни списания, вестници и Интернет сайтове.

Собственик и мениджър е на първия у нас сайт „ФЪН ШУЙ ЗА БЪЛГАРИ“, изработен след дългогодишни проучвания и опит в областта на Фън Шуй и особено след посещенията му в Китай. В сайта е адаптирал спецификата на древното учение спрямо начина на живот, здравето и работата на българите.

ЗЕЛЕН ДРАКОН И БЯЛ ТИГЪР

Стоя на тротоара и гледам петзвездния „Риц - Карлтън“ отсреща – един от известните хотели в Шанхай с над 40 етажа. Централното му тяло и двете малко пониски от двете му страни отпред приличат на изправени плочки от огромно домино. Предната ниска част към улицата е оформена с издаден напред полуцилиндър с огромна извита реклама – няма как да не я забележиш. От двете ѝ страни, до двете странични сгради на хотела, са двете сводести арки като входове на тунели. В дясната влизат коли и автобуси, а от лявата излизат. От целия комплекс лъха някакво спокойствие и чувство на сигурност. Сякаш хотелът има двама символични пазители, които наблюдават и контролират влизащите непрекъснато в огромния покрит пасаж коли. Всеки китаец, познаващ Фън Шуй, би казал, че това са Зеленият дракон и Белият тигър.

Фън Шуй е едно от най-древните учения в Китай. Името му означава „вятър и вода“. То изразява китайския светоглед за всемирната хармония и мястото на хората в нея. Целта му е постигане на единство между енергиите на небето, човека и земята. Началото му е свързано с един от митичните владетели – Фу Си, обожествяван от древните китайци, защото им е дал огъня, научил ги е на лов и риболов, създал е писмените знаци и някои музикални инструменти. Общоприето е, че той е създал и осемте триграми в първоначалното им подреждане, които се използват и до днес във Фън Шуй, астрологията и традиционната китайска медицина.

Триграмите представляват графични знаци, получени при комбинации от подреждане на три цели или прекъснати хоризонтални черти една под друга. Явна е аналогията с морзовата азбука и с двоичната бройна система (логическата основа за компютърните езици), но разликата е почти 5000 години в полза на китайците. Разполагането на осемте триграми по окръжност води до образуване на визуален правилен осмоъгълник. Този начин на графично изобразяване е много разпространен, а правилният осмоъгълник е предпочитана форма в интериора, мебелния дизайн, строителството и архитектурата. Дори в Летния дворец в Пекин има такива дворни врати. Тази геометрична фигура е много близка до окръжността – идеал

ната форма. Много по-често от осмоъгълна може да се види кръгла врата – масово правена в паркове и градини за входна или като преход между различните зони. Минавайки през такава врата, човек се чувства като в рисунка на Микеланджело, но с усещането за спокойствие и хармония.

Окръжността е уникална форма и за строителството с това, че всички нейни точки са на еднакво разстояние от центъра и затова лесно се строи с голяма точност. Особеното качество на кръга да бъде с максимална площ в сравнение с други фигури при една и съща дължина на стената е открито още в древността и използвано в някои традиционни постройки в различни провинции. Така с най-малко строителни материали се загражда най-голяма площ и къщите са кръгли в план, приличат на венец и в средата имат голям вътрешен двор.

В известните в Китай внушителни кръгли кирпичени къщи в провинция Фудзиен живеят по над 500 човека на няколко етажа, а вътрешният двор е като цял площад. Приличат на Рилския манастир, но ако е кръгъл. Няколко такива къщи обзаведват село.

Съвременен реверанс към миналото и традицията в Китай е впечатляващата специално построена сграда на Шанхайския музей. Погледната отдалеч, тя прилича на ритуален древен триножник, каквито има навсякъде и днес в историческите комплекси и действащите храмове. Кръглата в план сграда е върху квадратна основа. Кръгът е символ на небето, а квадратът – на земята. Две основни понятия в древния китайски светоглед. Пространството около музея е оформено така, че да подчертава значението и престижността на сградата – водни площи с фигури на митични животни пред входа, стилното озеленяване, широки пространства за разходка, ниски и удобни стъпала, рампи за хора с увреждания, кръгло езеро зад сградата.

Съчетаването на квадрат с кръг е често срещано в китайската култура и бит. В далечното минало монетите са били кръгли с квадратен отвор в средата. Друг вид съчетаване може да се види в съвременните хотели - етажните фойета пред асансьорите са квадратни с кръгла маса или мека мебел в средата и кръг за скритото осветление над нея.

През вековете знанията по Фън ШуЙ са били обвити с тайнственост, защото от тях са се ползвали предимно висшите управници. Майсторите по Фън ШуЙ в далечното минало са били едновременно и астрономи, астролози и гадатели. Те са помагали не само за избора на терен, план и строеж на сгради, особено на императорските, но и за избора на подходящо време за някакво важно действие. Важността на техните знания е била високо ценена от императорите и техните висши чиновници и не им е било позволявано да прилагат учението за обикновените хора. Дори е имало случаи, в които книгите по Фън ШуЙ са били подменяни нарочно с други, в които учението е било погрешно записано. За да не може никой друг, освен владетелят и приближените му, да се ползва от привилегиите на тайното знание.

Предаването на древното знание е ставало устно, от учител на ученик, но не по съвременната образователна система. Всички ученици са живеели от малки с учителя си и наблюдавали всяко негово действие, без да имат правото да задават

въпроси. Най-способните са успявали за много години наблюдения да разберат какво прави учителят, а той преди смъртта си е разкривал на малцина избраници най-важните тайни. В музея под телевизионната кула в Шанхай има експонат с восьчна фигура пред будистки храм, показваща Фън Шуй-майстор и гадател от миналото, което лесно се разпознава по осмоъгълника с триграмите и знака Ин-Ян в центъра му.

Днес по света има знаещи хора, които разпространяват учението, а и в самия Китай то преживява период на възраждане. Сегашната система на информация и обучение е принципно друга и е достатъчно човек само да има желание, за да получи необходимото ниво на знания. Особено полезни са многото преведени на различни езици книги за популяризиране на Фън Шуй, провеждането на професионални курсове от признати майстори, наличието на компютърни програми, които извършват сложните доскоро изчисления, както и огромната информация в Интернет. За съжаление, индустриалното западно общество се предоверява на Мрежата и често там има некомпетентно написани, повърхностни материали, масово преписвани от неназовани източници, както и липса на авторски материали, което създава неправилна представа за същността на древното учение Фън Шуй.

На 4 февруари 2010 година започва 4708 година по слънчевия китайския календар. Още в далечното минало китайските мъдреци са определили, че Земята се завърта около Слънцето за 12 месеца, на които дали имената на животни - плъх, вол, тигър, заек, дракон, змия, кон, коза, маймуна, петел, куче, свиня. Същите имена получили и годините в 60-годишния цикъл, комбинирайки 12 животни с пет елемента, както и 12-те части на денонощието, всяка от които с продължителност два часа. Тези животни присъстват навсякъде в китайския бит и култура. Многобройните техни изображения срещаме върху маски, календари, марки, копринени шалове, картички, дипляни, реклами, сувенири и играчки. Техните имена се дават и на сгради или архитектурни елементи. Две от тези животни имат специално място в живота на китайците – това са драконът и тигърът. Но не тези от световноизвестния филм „Тигър и дракон”...

Драконът е митично животно, появило се от обединяването на тотемите „мечка” и „змия” на племената, завладени от един от легендарните китайски владетели – Хуанди (Жълтият император), от чието управление започва и летоброенето. На дракона се приписват магически сили и необикновена мощ, а с течение на вековете той станал всеобщ китайски символ. Негови изображения могат да се видят в представителните сгради, храмовете, декоративните елементи в градините, по стени, колони и покриви на обикновени сгради, по дрехите, играчките и тетрадките. Диханието на дракона е олицетворение на първичната космическа енергия Ци – всеобхватно древно понятие, с което може да се опише възникването и съществуването на Вселената.

Драконите в Китай не са огнедишащи, не бълват огън и жупел и не изпепеляват всичко по пътя си. Те подкрепят хората и им помагат, а не са техни врагове, както

е в приказките и преданията на европейските народи. В българския фолклор змейовете и ламите често са злите сили, с които трябва да се пребори юнакът. Неговата победа е знак за позитивната нагласа на нашия народ и вярата му в собствените сили. Освен като име на час, месец и година в астрологията, драконът присъства в древното учение Фън Шуй, чиято цел е да подобри живота на хората чрез хармонизиране на енергиите на земята, човека и небето на местата, където те живеят, пребивават и работят.

В това учение Зеленият дракон е едно от Четирите защитни животни, с чиято помощ домовете на хората са в безопасност и носят щастие на обитателите си. Посоката на Зеления дракон е изток и той се разполага от източната страна на всяка сграда.

Белият тигър рядко се среща в естествена среда. Може би затова е избран за едно от Четирите защитни животни, пазещи жилищата според Фън Шуй. Тигърът е най-големият хищник в Азия, по-голям е от лъва и неговите изображения са по картини, декоративни елементи, мебели, тъкани и сувенири. Посоката на

Белия тигър е запад и неговото място е от западната страна на сградата.

Драконът и тигърът са били разполагани в техните посоки много преди откриването на компаса. Открити са детайли при погребения от времето на първата династия Ся (преди около 4500 години), при които предметите около мъртвия са разполагани като Четирите животни. При възникването на Фън Шуй са били описвани земните форми и тяхното влияние, първоначално върху гробовете, за да носят късмет на наследниците, а по-късно и върху жилищата на хората.

След стотици години наблюдения е установено, че доброто място за гроб и особено за жилище трябва да бъде там, където има добра земна енергия. То се вижда по буйната растителност и наличието на вода за напояване. На място с благоприятна земна енергия дърветата растат високи и с големи корони, а животните спокойно пладнуват или спят. По подобен начин и старите българи са избирали местата за къщите си. Домът трябва да е ориентиран към слънцето, защото оттам идва топлината и светлината, а знаем, че най-добрата посока за това е юг.

Пред входа на дома трябва да има празно пространство и тази част от околността се нарича Червен феникс, а в нея могат да има ниви и градини, река или езеро, което е много важно за уседнал земеделски народ, какъвто тогава вече е бил китайският. Задната част трябва да е защитена с хълм или планина, наречена Черна костенурка, и знаем, че това е посоката север. Гледайки слънцето, от лявата страна на дома се разполага Зеленият дракон във вид на по-ниско възвишение, а възвишението от дясната страна е Белият тигър. Така домът е разположен в защитена обстановка и може да допринесе максимално за успеха на живеещите в него.

Прекрасен пример за това са дори и само два от най-известните исторически обекта в Пекин – Летният дворец и Зимният дворец (Забраненият град). Централните и помощните сгради образуват с площадите между тях комплекси, които отговарят на разположението на Четирите животни. По-голямата сграда отзад и

планината са Черната костенурка, двете редици помощни сгради от двете страни са Зеленият дракон и Белият тигър, а вътрешните дворове или площи образуват Червения феникс. Сякаш сградата е разположена в удобно дълбоко кресло. Това древно правило намира и днес директното си приложение при изработване на удобни кресла и фотьойли – високата над главата облегалка е Черната костенурка, подлакътниците създават удобство и едновременно сигурност от страни, а те са точно Зеленият дракон и Белият тигър.

Както Зеленият дракон и Белият тигър защитават странично жилищата, така и входовете им, през които влиза енергията Ци, в някои случаи се нуждаят от охрана. Навсякъде в Китай могат да се видят два лъва около входа на банки, ресторанти, магазини или офиси. Всъщност рядко това са истински лъвове. В повечето от случаите животните са с тяло на лъв и глава на куче, затова се наричат кучета Фу. Дори гривата им не е както при лъвовете, а е само зад главата - като прическа. Избрани са да защитават входните врати, откъдето влиза благотворната енергия Ци. Няма значение дали са изработени от камък, теракота или метал – те осигуряват „защита” на символично ниво.

Всъщност в Китай лъвове няма. Азиатският лъв обитава една ограничена част от Индия, южно от Мумбай, и на външен вид почти не се различава от африканския си роднина. Лъвът може да е цар на животните в Африка и Европа, но в Азия действителността е друга. Докарвани в Китай като подаръци за владетелите и висшите чиновници, лъвовете направили толкова силно впечатление, че им отредили символична защитна роля. На много места, след навлизането на будизма от Индия в Китай, кучетата Фу са наричани храмови лъвове, защото са поставяни от двете страни на главния вход на будисткия храм. Фигурите и изображенията на лъвове, както и слонове, в будистките храмове са нещо обичайно. Обикновено около входовете се слагат двойка седнали кучета Фу. Едното куче Фу е мъжко и държи под лапата си сфера (перла), а другото е женско и под лапата му има малко кученце, легнало по гръб. Двойката кучета Фу е символ и на дуалистичното проявление на всемирната енергия Ци – основно понятие в светогледа на древните китайци.

Енергията Ци е първопричината за съществуването на Вселената и живота в нея. Тя е с многостранно проявление – материя и дух, плазма и вълни, време и информация, мисъл и чувства. Може да изглежда странно, че материята е енергия, но връзката между тях е показана и в прочутото уравнение на Айнщайн. В най-общ план Ци се проявява в две свои същности – положителна и отрицателна. Положителната се нарича Ян-енергия, а отрицателната - Ин-енергия.

Знакът Ин-Ян е световноизвестен и непрекъснато експлоатиран във всевъзможни посоки – дори логото на „Пепси” почти го копира. Ян-енергията се отъждествява със Слънцето, небето, светлината, силата, планините, мъжете, докато Ин-енергията е Луната, земята, тъмнината, слабостта, долините, жените. Тези две същности на Ци съществуват в динамична хармония, те са взаимнозависими и никое от тях не може да съществува без своята противоположност. Тъмнината е непрогледна без лъч светлина, Луната е невидима без Слънцето, денят

се заражда в нощта и угасва в здрача.

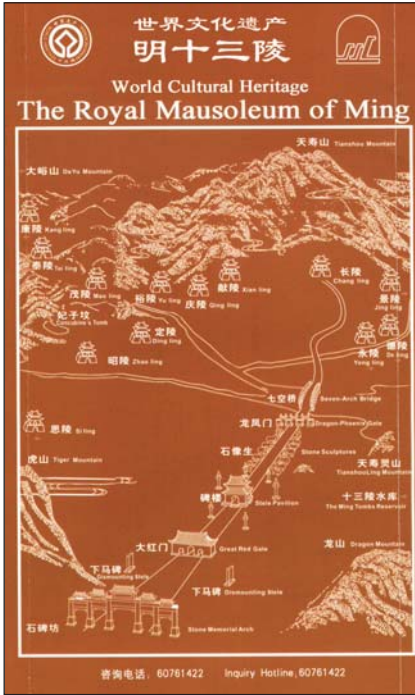
Природните земни форми, оформени от реките, наподобяващи формата на знака Ин-Ян, са се смятали от дълбока древност за особено благоприятни места за построяване на селища. Градовете и селата, построени на такива места, са имали винаги добър късмет и не били застигани от природни бедствия и опустошения. Затова този знак се слага или се прави изкуствено, за да носи успех. Дали един дом, комплекс или цяло селище ще имат добър късмет и ще носят щастие на обитателите си, решавал майсторът по Фън Шуй. Той преценявал промените в енергиите, движението и динамиката им, с което съобразявал своите препоръки.

Много са примерите в Китай, особено от древността, които доказват въздействието на древното учение Фън Шуй. Сред тях са стотици сгради и градини по цялата безкрайна и разнолика китайска територия. В световноизвестните градини в Суджоу, включени в списъка за световно културно наследство на ЮНЕСКО, могат да се открият всички елементи на Фън Шуй в баланс, довел до съвършенство изграждането на уникални природни пейзажи.

Най-известният спортен обект в Пекин – Олимпийският стадион, е проектиран с използване на принципите на Фън Шуй при определяне на структурните линии и форми. Пространството около него с поддържаните водни площи влиза в хармония със заоблената му форма. Самото име „Птиче гнездо“ е директна връзка с природата и отразява тенденцията за природосъобразно строителство и щадящи околната среда техника и материали.

Интересен пример е една от най-емблематичните сгради за 2010 г. - китайският павилион на световното изложение в Шанхай. Тя е проектирана като „Ориенталска корона“ и в нея са използвани и представени традиционни архитектурни решения от строежите на дървените пагоди, макар и изпълнени със съвременни материали. Стремещт към единство и връзка между новите технологии и древните строителни традиции е налице, но не и връзката с древното знание на Фън Шуй – почти цял век игнориране на учението се е отразило в обучението на архитектите, инженерите и администрацията. Палатата е впечатляваща като замисъл и изпълнение, но визуалната ѝ неустойчивост я превръща в отрицателен Фън Шуй пример. Макар и императорски червен, е сякаш нестабилен – основата е значително по-малка от горната част.

Традиции и съвременност понякога не се пресичат в една точка, но петхилядната китайска цивилизация е единствената, оцеляла до днес сред превратностите на времето и показва на цял свят, че е успяла да съхрани и приложи древните си знания в съвременния живот.

План на Минските гробници до Пекин – ясно се виждат Драконовата и Тигровата планина от двете страни на главния вход

Фигура на Фън Шуй майстор, гадател и астролог пред будистки храм в Градския музей под телевизионната кула в Шанхай

Драконите, инкрустирани в облегалката на нефритен стол, осигуряват защита на всеки, който седи на него

Вход на павилион в Летния дворец – Драконът и Тигърът са двете плътни части от страни на стълбата, а самата врата е с осмоъгълна форма – както са подредени и осемте триграми

Колите излизат през сводестата арка на хотел „Риц – Карлтън“ сякаш от леговището на Тигъра

Цветни керамични кучета Фу пред павилион в Летния дворец в Пекин

Бронзово мъжко куче Фу пред централния вход на будистки храм в Шанхай, на втори план е колоната с тройка позлатени индийски лъвове

Хармония и плавно протичане на положителната енергия Ци по извитите алеи в 400-вековната градина „Ююен” в Шанхай

Каскадното разположение на главните постройки в Летния дворец им осигурява защита на Костенурката отзад, второстепенните павилиони отстрани по склона са Тигър и Дракон, Фениксьт е пред всяка постройка, а за всички заедно той е зад езерото

Кръгъл проход в стена, като дворна врата, с човешки размери в градината „Ююен“ в Шанхай

Знакът Ин-Ян, направен в парк в началото на Великата китайска стена

Китайският павилион за световното изложение ЕХРО 2010 в Шанхай

Хотел „Риц – Карлтън” в Шанхай – двете странични по-ниски тела са като Зеления дракон и Белия тигър

Най-известният спортен обект в Пекин – Олимпийският стадион „Птичето гнездо”